

Briuselis, 2023 m. gegužės 16 d.
(OR. en)

9226/23

Tarpinstitucinė byla:
2022/0396(COD)

ENV 493
MI 407
AGRI 244
FOOD 34
ENT 103
IND 249
CONSOM 172
COMPET 451
CODEC 871

PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Reglamentas dėl pakuočių ir pakuočių atliekų: maisto saugos ir maisto atliekų aspektai – <i>Pirmininkaujančios valstybės narės informacija</i> – <i>Pasikeitimas nuomonėmis</i>

Delegacijoms priede pateikiamas pirmininkaujančios valstybės narės informacinis dokumentas, kuriame pateikiami klausimai ministrams, skirti jų pasikeitimui nuomonėmis pirmiau nurodyta tema 2023 m. gegužės 30 d. Tarybos (žemės ūkis ir žuvininkystė) posėdyje.

Reglamentas dėl pakuočių ir pakuočių atliekų: maisto saugos ir maisto atliekų aspektai

– Pirmininkaujančios valstybės narės informacinis dokumentas

Prieš maisto produktų suvartojimą, kol jie gaminami, perdirbami, laikomi, paruošiami ir patiekiami, jie liečiasi su daugeliu medžiagų ir gaminių. Tokios medžiagos ir gaminiai apima maisto pakuotes ir tarą, maisto perdirbimo mašinas, virtuvės ir stalo reikmenis.

Nors grąžinamojo perdirbimo lygiai ES yra padidėję, iš pakuočių susidarančių atliekų kiekis didėja greičiau nei grąžinamojo perdirbimo apimtys. Per pastarąjį dešimtmetį pakuočių atliekų kiekis padidėjo daugiau kaip 20 % ir manoma, kad, jei nebus imtasi jokių veiksmų, iki 2030 m. jis padidės dar 19 %. Manoma, kad plastiko pakuočių atliekų kiekis iki 2030 m. turėtų išaugti 46 %. Dėl didėjančio pakuočių atliekų kiekio daromas didesnis poveikis aplinkai, įskaitant padidėjusį ir neefektyvų išteklių naudojimą, neigiamą poveikį klimatui, šiuokšlinimą, susirūpinimą keliančių medžiagų pernelyg didelį naudojimą pakuotėse ir sparčiai augančius atliekų tvarkymo iššūkius, įskaitant prastos kokybės grąžinamąjį perdirbimą ir pernelyg didelį naudojimąsi sąvartynais, deginimu ir eksportu gyvavimo ciklo pabaigoje. Tuo pačiu metu pakuočių atliekų kiekio mažinimu ir grąžinamojo perdirbimo apimtys didinimu padedama mažinti ES priklausomybę nuo žaliavų ir iškastinio kuro importo, skatinti inovacijas, ekonomikos augimą ir mažinti bereikalingas namų ūkio išlaidas.

Vertinama, kad bendra pakuočių gamybos ir pakuočių atliekų tvarkymo apyvarta ES siekia 370 mlrd. EUR. Todėl pakuočių ir pakuočių atliekų sektoriaus pertvarkymas yra svarbus ir turi potencialo, transformuojant Europą į švarią, tvarią ir žiedinę ekonomiką vadovaujantis Europos žaliuoju kursu. Atsižvelgdama į Komisijos žiedinės ekonomikos veiksmų planą, Taryba 2019 m. spalio 4 d. išvadose (dok. 12791/19), be kita ko, nurodė, kad ne vėliau kaip 2030 m. Sąjungos rinkai pateiktos visos plastiko pakuotės turėtų būti daugkartinės arba tinkamos grąžinamajam perdirbimui, kad pakuočių rūšiavimo ir perdirbimo pajėgumai ES turėtų padidėti keturis kartus, ir paprašė Komisijos imtis tolesnių veiksmų.

2022 m. lapkričio 30 d. Komisija priėmė pasiūlymą dėl Reglamento dėl pakuočių ir pakuočių atliekų. Pasiūlymu siekiama užkirsti kelią pakuočių atliekų susidarymui, skatinti aukštos kokybės grąžinamąjį perdirbimą ir sukurti antrinių žaliavų rinką, kartu sudarant palankesnes sąlygas informuoti vartotojus ir kuriant naujas verslo galimybes.

2022 m. gruodžio 5 d. paskirta Aplinkos darbo grupė pradėjo nagrinėti pasiūlymą ir jo poveikio vertinimą. 2023 m. kovo 16 d. Aplinkos taryboje įvyko politiniai debatai dėl bendro užmojo nustatyti naują pakavimo tvarką ir dėl atliekų prevencijos.

Maisto produktų ir gėrimų pakavimas atlieka labai svarbų vaidmenį apsaugant vartotojams skirtus produktus ir išlaikant jų tinkamumą vartoti. Siekiant užtikrinti aukštą maisto saugos lygį, visos su maistu besiliečiančios medžiagos, kai jos pateikiamos Europos rinkai, turi atitikti Reglamentą (EB) Nr. 1935/2004 dėl žaliavų ir gaminių, skirtų liestis su maistu. Ypač svarbus Reglamentas (ES) 2022/1616 dėl su maistu besiliečiančių grąžinamojo perdirbimo plastikinių medžiagų, kuriuo sudaromos sąlygos mechaniniam PET grąžinamajam perdirbimui ir naujų kitų plastikų grąžinamojo perdirbimo technologijų kūrimui.

Siūlomu Reglamentu dėl pakuočių ir pakuočių atliekų siekiama vidaus rinkoje užtikrinti aukštą aplinkos apsaugos lygį, kartu išlaikant aukštą maisto saugos ir higienos lygį, nedarant poveikio maisto atliekų kiekio mažinimo politikai. Visų priemonių, kurių imamasi pagal siūlomą Reglamentą dėl pakuočių ir pakuočių atliekų, atskaitos taškas yra maisto saugos standartų laikymasis ir suderinamumas su ES tikslu mažinti maisto atliekų kiekį. Kadangi siūlomas Reglamentas turės įtakos maisto ir gėrimų sektoriui, kurį būtina pritaikyti siekiant didesnio tvarumo, toks pritaikymas turi derėti su kitais ES teisės aktais.

Strategijoje „Nuo ūkio iki stalo“ primenama, kad ES maisto sistemos pagrindiniai elementai yra maisto sauga ir apsirūpinimo maistu saugumas, tačiau tvarumas taip pat nurodomas kaip vienas iš pagrindinių tikslų. Strategija „Nuo ūkio iki stalo“ siekiama remti tvarius maisto gamybos metodus, kad vartotojams būtų lengva rinktis sveiką maistą, taip pat skatinama geriau naudoti gamtos išteklius ir mažinti taršą.

Kitas strategijos „Nuo ūkio iki stalo“ veiksmų plano aspektas ir neatskiriamas komponentas yra ankstesnė Direktyvos 2008/98/EB dėl atliekų peržiūra. Tikimasi, kad Komisija tinkamu laiku pasiūlys papildomų maisto atliekų susidarymo prevencijos priemonių.

Pirmininkaujanti valstybė narė mano, kad siūlomas Reglamentas dėl pakuočių ir pakuočių atliekų yra labai svarbus. Kadangi ši tema yra universali ir kartu sudėtinga, vis dar labai svarbu, kad šis aktas būtų teisiškai nuoseklus ir veiksmingai apjungtų pakuočių ir atliekų sektorius, maisto pramonės grandinę, vartotojų sveikatą ir saugą, taip pat sklandų vidaus rinkos veikimą.

Siekdama, kad diskusijos 2023 m. gegužės 30 d. Žemės ūkio ir žuvininkystės tarybos posėdyje būtų struktūruotos, pirmininkaujanti valstybė narė siūlo daugiausia dėmesio skirti maisto saugos ir maisto atliekų aspektams. Pirmininkaujanti valstybė narė taip pat palankiai vertina Komisijos pateiktą įžanginę santrauką apie pagrindines reglamento projekto sritis, kurios yra aktualios maisto ir gėrimų sektoriui.

Pirmininkaujanti valstybė narė siūlo aptarti šiuos du klausimus:

1. Atsižvelgiant į pasiūlymo tikslą gerokai sumažinti pakuočių atliekų kiekį, ar yra aspektų, kuriuos, jūsų nuomone, būtina apsvarstyti siekiant užtikrinti maisto saugos ir higienos standartų laikymąsi ir bendrosios rinkos veikimą? Atsižvelgiant į poreikį iš esmės sumažinti maisto atliekų kiekį, į kokius veiksnius reikėtų atkreipti dėmesį?
2. Kaip galima veiksmingai pasitelkti pakartotinį naudojimą, papildymą ir grąžinamąjį perdirbimą siekiant sumažinti pakuočių atliekų kiekį ir padidinti jų žiediskumą, kartu užtikrinant maisto saugos ir higienos standartų laikymąsi, ir koks yra tinkamas būdas minėto pasiūlymo ir kitų atitinkamų ES teisės aktų sąveikai ir sinergijai valdyti?